

PREVIOUS YEAR PAPER

UP TGT 2021 — Sanskrit (Series A)

UP TGT · 7 or 8 August 2021

125 questions · +4 for a correct answer, -0 for a wrong one · 120 minutes

The official booklet is a scan with no text; ExamBharo typed this paper from it by hand. Report a typing slip through exambharo.com/contact/.

Questions from the U.P. Secondary Education Services Selection Board's paper of 7 or 8 August 2021. Each question is followed by its answer, and the answer key is repeated on the last page.

Take it as a timed practice test: exambharo.com/up-tgt/previous-year-papers/up-tgt-2021-sanskrit-series-a/

| Sanskrit

1. अच्रत्याहारेण न बोधितो भवति

- (a) च्
- (b) अ
- (c) ऋ
- (d) ए

Answer: (a)

2. "कोऽन्यो हुतवहाद् दग्धुं प्रभवति ?" इति का कथयति ?

- (a) अनसूया
- (b) शकुन्तला
- (c) प्रियंवदा
- (d) गौतमी

Answer: —

3. मेघदूतस्य शैल्यां त्रयोदश-शताब्द्यां वेदान्तदेशिककृतरामकथाविषयकदूतकाव्यस्य नाम

- (a) हनुमतदूतम्
- (b) कपिदूतम्
- (c) हंससन्देशम्
- (d) भ्रमरदूतम्

Answer: (c)

4. 'शिवराजविजयः' रचना अस्ति

- (a) अम्बिकादत्तव्यासस्य
- (b) पण्डितराजजगन्नाथस्य
- (c) दण्डिनः
- (d) बाणभट्टस्य

Answer: (a)

5. 'विचिन्तयन्ती यमन्यमानसा' इत्यत्र 'अनन्यमानसा' पदे समासोऽस्ति

- (a) तत्पुरुषः
- (b) कर्मधारयः
- (c) बहुव्रीहिः
- (d) अव्ययीभावः

Answer: (c)

6. अहंकारदाहज्जरमूर्च्छिता का भवति ?

- (a) राजप्रकृतिः
- (b) राजनीतिः
- (c) राजमहिषी
- (d) राजकन्या

Answer: (a)

7. 'निरत्ययं साम न दानवर्जितम्' इत्यस्मिन् श्लोकांशे 'निरत्ययम्' इति पदे समासोऽस्ति

- (a) अव्ययीभावः
- (b) तत्पुरुषः
- (c) कर्मधारयः
- (d) बहुव्रीहिः

Answer: —

8. पा (पिब्) धातोः लङ् – प्रथमपुरुषैकवचनस्य रूपमस्ति

- (a) पिबति
- (b) अपिबत्
- (c) पिबेत्
- (d) पास्यति

Answer: (b)

9. कविशब्दस्य तृतीयाविभक्तेः रूपं नास्ति

- (a) कविना
- (b) कविभ्याम्
- (c) कविभिः
- (d) कविभ्यः

Answer: (d)

10. शुक्रनासेन क उपदिष्टः ?

- (a) तारापीडः
- (b) चन्द्रापीडः
- (c) जाबालिः
- (d) पुण्डरीकः

Answer: (b)

11. अधोलिखितायाः सूक्तेः स्रोतः किम् ?

'आपन्नार्तिप्रशमनफलाः सम्पदो ह्युत्तमानाम्।'

- (a) नीतिशतकम्
- (b) शिवराजविजयः
- (c) मेघदूतम्
- (d) किरातार्जुनीयम्

Answer: (c)

12. 'पा' धातोः विधिलिङ्लकारे मध्यमपुरुषैकवचने' किं रूपं भवति ?

- (a) पेयात्
- (b) पेयाः
- (c) पिबेयम्
- (d) पिबेः

Answer: (d)

13. समासं करोतु – कृष्णं श्रितः

- (a) कृष्णाश्रितः
- (b) कृष्णश्रितः
- (c) कृष्णोश्रितः
- (d) कृष्णीश्रितः

Answer: (b)

14. किरातार्जुनीयस्य प्रथम सर्गस्य अन्तिमं पद्यं केन छन्दसा निबद्धोऽस्ति ?

- (a) वंशस्थ-छन्दसा
- (b) उपजाति-छन्दसा
- (c) आर्या-छन्दसा
- (d) मालिनी-छन्दसा

Answer: (d)

15. उपमानपूर्वपदकर्मधारयस्य उदाहरणमस्ति

- (a) घनश्यामः
- (b) पुरुषव्याघ्रः
- (c) कृष्णसर्पः
- (d) चराचरम्

Answer: (a)

16. 'पतिः' इति शब्दस्य तृतीया विभक्तौ एकवचने रूपमस्ति

- (a) पत्या
- (b) पतिना
- (c) पत्येन
- (d) पतीना

Answer: (a)

17. महाकविबाणभट्टकृतकादम्बर्यन्तर्गतः ग्रन्थः

- (a) वासवदत्ता
- (b) शुकनासोपदेशः
- (c) ऋग्वेदभाष्यभूमिका
- (d) वेदान्तसारः

Answer: (b)

18. 'भू' धातोः लङ् लकारस्य मध्यमपुरुषस्य बहुवचने रूपम भवति

- (a) अभवत्
- (b) अभवत
- (c) अभवन्
- (d) अभवम्

Answer: (b)

19. 'प्रत्यर्पितन्यास इवान्तरात्मा' इत्यस्मिन् पद्यांशे कोऽलङ्कारः ?

- (a) उपमा
- (b) रूपकम्
- (c) उत्प्रेक्षा
- (d) दीपकम्

Answer: (c)

20. किरातार्जुनीये कस्य रसस्य प्रधानता ?

- (a) शृंगाररसस्य
- (b) हास्यरसस्य
- (c) वीररसस्य
- (d) अद्भुतरसस्य

Answer: (c)

21. 'विग्रहवत्यपि अप्रत्यक्षदर्शना' का ?

- (a) तृष्णा
- (b) लक्ष्मीः
- (c) इन्द्रियरागः
- (d) लोलुपता

Answer: (b)

22. 'स च कुलपतिराद्यश्छन्दसां यः प्रयोक्ता' इत्यनेन संकेतितोऽस्ति

- (a) वाल्मीकिः
- (b) व्यासः
- (c) अगस्त्यः
- (d) वसिष्ठः

Answer: (a)

23. लब्धापि का दुःखेन संरक्ष्यते ?

- (a) विद्या
- (b) शक्तिः
- (c) स्मृतिः
- (d) लक्ष्मीः

Answer: (d)

24. 'न विव्यथे तस्य मनो न हि प्रियं, प्रवक्तुमिच्छन्ति मृषा हितैषिणः।' इति श्लोकांशस्य 'हितैषिणः' इति पदे विभक्तिवचने स्तः

- (a) प्रथमा, बहुवचनम्
- (b) द्वितीया, बहुवचनम्
- (c) पञ्चमी, एकवचनम्
- (d) षष्ठी, एकवचनम्

Answer: (a)

25. पितृशब्दस्य रूपं नास्ति

- (a) पितृणा
- (b) पित्रे
- (c) पितुः
- (d) पित्रोः

Answer: (a)

26. 'कामकरिणः कदलिका' का ?

- (a) लक्ष्मीः
- (b) तृष्णा
- (c) माया
- (d) वासना

Answer: (a)

27. 'परभृतविरुतं कलं यथा' इत्यत्र 'परभृत' शब्दस्य कोऽर्थः ?

- (a) चातकः
- (b) काकः
- (c) हंसः
- (d) कोकिलः

Answer: (d)

28. सुयोधनः जगतीं केन जेतुं समीहते ?

- (a) युद्धेन
- (b) छलेन
- (c) नयेन
- (d) विनयेन

Answer: (c)

29. यत्पूर्वं विधिना ललाटलिखितं तन्मार्जितुं कः क्षमः ॥

सूक्तिरियं कस्य ग्रन्थस्य ?

- (a) किरातार्जुनीयस्य
- (b) नीतिशतकस्य
- (c) उत्तररामचरितस्य
- (d) शिवराजविजयस्य

Answer: (b)

30. कर्मसंज्ञाविधायकं सूत्रं नास्ति

- (a) अभिनिविशश्च
- (b) तथायुक्तं चानीप्सितम्
- (c) अकथितञ्च
- (d) सहयुक्तेऽप्रधानम्

Answer: (d)

31. पञ्चत्रिंशदधिकद्विशतम् बोधयति

- (a) 253
- (b) 235
- (c) 532
- (d) 335

Answer: (b)

32. शुकनासोपदेशस्य वचनमत्र

- (a) तृष्णा-विष-मूर्च्छिताः कनकमयमिव सर्वे पश्यन्ति
- (b) हस्तेलीलाकमलमलके बालकुन्दानुविद्धम्
- (c) बोद्धारो मत्सरग्रस्ताः प्रभवः स्मयदूषिताः
- (d) हितं मनोहारि च दुर्लभं वचः

Answer: (a)

33. "किम्" प्रश्नवाचकसर्वनामपदं चतुर्थी विभक्तौ, एकवचने

- (a) कस्मात्
- (b) कस्य
- (c) कस्मै
- (d) केन

Answer: (c)

34. उत्तररामचरितस्य तृतीयाङ्कस्य नाम किम् ?

- (a) सीता
- (b) छाया
- (c) माया
- (d) प्रज्ञा

Answer: (b)

35. क्षीयन्ते खलु भूषणानि सततं वाग्भूषणं भूषणम् – अत्र स्थायीभूषणं किम् ?

- (a) स्वर्णभूषणम्
- (b) वाणीरूपभूषणम्
- (c) धनरूपभूषणम्
- (d) भौतिकसंसाधनम्

Answer: (b)

36. "आशाबन्धः कुसुमसदृशं प्रायशो ह्यङ्गनानां

सद्यःपाति प्रणयिहृदयं विप्रयोगे रुणद्धि॥"

इतीयं सूक्तिर्विद्यते

- (a) नीतिशतके
- (b) अभिज्ञानशाकुन्तले
- (c) उत्तररामचरिते
- (d) मेघदूते

Answer: (d)

37. 'इष्टप्रवासजनितान्यबलाजनस्य

दुःखानि नूनमतिमात्रसुदुःसहानि॥'

इतीयं सूक्तिर्विद्यते

- (a) मेघदूते
- (b) अभिज्ञानशाकुन्तले
- (c) उत्तररामचरिते
- (d) नीतिशतके

Answer: (b)

38. उत्तररामचरितस्य तृतीयाङ्कस्याऽऽरम्भः केन वाक्येन भवति ?

- (a) ततः प्रविशति कन्याद्वयम्
- (b) ततः प्रविशति मुनिद्वयम्
- (c) ततः प्रविशति नदीद्वयम्
- (d) ततः प्रविशति सखीद्वयम्

Answer: (c)

39. मेघदूते 'सृष्टिराद्येव धातुः' इति का कथिता ?

- (a) अलकापुरी
- (b) रेवा नदी
- (c) उज्जयिनी
- (d) यक्षप्रिया

Answer: (d)

40. भी धातोः विधिलिङि प्रथमपुरुषैकवचनस्य रूपमस्ति

- (a) बिभेत्
- (b) बिभियात्
- (c) बिभ्यतु
- (d) बिभित

Answer: (b)

41. महौजसो मानधना धनार्चिता

धनुर्भृतः संयति लब्धकीर्तयः।

इत्यत्र 'संयति' पदे किं रूपम् ?

- (a) सप्तमीविभक्तिः, एकवचनम्
- (b) प्रथमाविभक्तिः, एकवचनम्
- (c) द्वितीयाविभक्तिः, द्विवचनम्
- (d) सप्तमीविभक्तिः, बहुवचनम्

Answer: (a)

42. 'हेतौ' इति सूत्रस्योदाहरणमस्ति

- (a) पुण्येन दृष्टो हरिः
- (b) जटाभिस्तापसः
- (c) कृष्णाय ईक्षते
- (d) चौराद् बिभेति

Answer: (a)

43. सुयोधनस्य कः परस्परं न बाधते ?

- (a) त्रिगणः
- (b) मित्रगणः
- (c) शत्रुगणः
- (d) भृत्यगणः

Answer: (a)

44. 'मैं पात्र से जल पीता हूँ,' इत्यस्य वाक्यस्य संस्कृतेन कर्मवाच्ये किं रूपं भवति ?

- (a) पात्रेणाहं जलं पिबामि।
- (b) पात्रेणाहं जलं पीयते।
- (c) मया पात्रेण जलं पीयते।
- (d) मया पात्रं जलं पीयते।

Answer: (c)

45. 'राजपुरुषः' इति उदाहरणमस्ति

- (a) द्वन्द्वस्य
- (b) बहुव्रीहेः
- (c) समानाधिकरणतत्पुरुषस्य
- (d) व्यधिकरणतत्पुरुषस्य

Answer: (d)

46. किरातार्जुनीयस्य सुभाषितमस्ति

- (a) कामार्ता हि प्रकृतिकृपणाश्चेतनाचेतनेषु
- (b) वरं विरोधोऽपि समं महात्मभिः
- (c) याञ्चा मोघा वरमधिगुणे नाधमे लब्धकामाः
- (d) तरलहृदयमप्रतिबुद्धञ्च मदयन्ति धनानि

Answer: (b)

47. राष्ट्रभक्तिभावनापूर्णं गद्यकाव्यमस्ति

- (a) कादम्बरी
- (b) शिवराजविजयम्
- (c) मालविकाग्निमित्रम्
- (d) रघुनाथचरितम्

Answer: (b)

48. पञ्चगङ्गम् इति समस्त पदे कः समासः ?

- (a) द्विगु समासः
- (b) अव्ययीभावः
- (c) बहुव्रीहि समासः
- (d) कर्मधारयः

Answer: (b)

49. मेघदूतं केन छन्दसा निबद्धमस्ति ?

- (a) मन्दाक्रान्ता
- (b) उपजातिः
- (c) मालिनी
- (d) प्रहर्षिणी

Answer: (a)

50. किरातार्जुनीयमिति महाकाव्यस्य स्रोतं किम् ?

- (a) भागवतपुराणम्
- (b) शिवपुराणम्
- (c) दशरथजातकम्
- (d) हितोपदेशम्

Answer: (b)

51. 'कामार्ता हि प्रकृतिकृपणाश्चेतनाचेतनेषु' इतीयं सूक्तिर्विद्यते

- (a) मेघदूते
- (b) उत्तररामचरिते
- (c) अभिज्ञानशाकुन्तले
- (d) नीतिशतके

Answer: (a)

52. 'अनुमतगमना शकुन्तला

तरुभिरियं वनवासबन्धुभिः।'

इत्यस्मिन् पद्यांशे 'अनुमतगमना' पदे कः समासः ?

- (a) बहुव्रीहिः
- (b) तत्पुरुषः
- (c) अव्ययीभावः
- (d) द्वन्द्वः

Answer: (a)

53. 'याच्चा मोघा वरमधिगुणे नाधमेलब्धकामा' इत्यस्मिन् श्लोकांशे 'अधिगुणे' इति पदे समासोऽस्ति

- (a) अव्ययीभावः
- (b) बहुव्रीहिः
- (c) तत्पुरुषः
- (d) कर्मधारयः

Answer: (b)

54. शिवराजविजयो यथा मङ्गलसूक्त्या आरम्भ्यते सा कुतः समुद्भूता ?

- (a) विष्णुपुराणात्
- (b) श्रीमद्भगवद्गीतायाः
- (c) श्रीदुर्गासप्तशत्याः
- (d) भागवतमहापुराणात्

Answer: (d)

55. किरातार्जुनीये महाकाव्ये कियन्तः सर्गाः ?

- (a) 21
- (b) 19
- (c) 18
- (d) 22

Answer: (c)

56. 'दा' धातोः लङ्लकारस्य प्रथमपुरुषस्य बहुवचने किं रूपं भवति ?

- (a) अददाम्
- (b) अददुः
- (c) दद्युः
- (d) अदुः

Answer: (b)

57. सन्धिं करोतु – स्व + ईरिणी

- (a) स्वेरिणी
- (b) स्वैरिणी
- (c) स्वीरिणी
- (d) स्वारिणी

Answer: (b)

58. 'वनेचरः' इत्यत्र कः समासः ?

- (a) अव्ययीभावः
- (b) अलुक्
- (c) तत्पुरुषः
- (d) कर्मधारयः

Answer: (b)

59. 'हरेऽव' इत्यत्र सन्धिकारकं सूत्रमस्ति

- (a) एङः पदान्तादति
- (b) अवङ् स्फोटायनस्य
- (c) वान्तो यि प्रत्यये
- (d) एचोऽयवायावः

Answer: (a)

60. न हि प्रियं प्रवक्तुमिच्छन्ति मृषा हितैषिणः

अस्य सुभाषितस्य रचनाकारः कः ?

- (a) माघः
- (b) भारविः
- (c) श्रीहर्षः
- (d) भासः

Answer: (b)

61. 'सर्व' इति शब्दस्य स्त्रीलिङ्गे चतुर्थी विभक्तौ एकवचने रूपं भविष्यति

- (a) सर्वस्मै
- (b) सर्वायाः
- (c) सर्वस्यै
- (d) सर्वाय

Answer: (c)

62. लक्ष्मीं प्रति किमकथयत् ?

- (a) सरस्वतीपरिगृहीतमीर्षयेव नालिङ्गति
- (b) वरं पर्वतदुर्गेषु भ्रान्तं वनचरैः सह
- (c) संतप्तानां त्वमसि शरणम्
- (d) जातं वंशे भुवनविदिते

Answer: (a)

63. "द्वावेव" पदस्य सन्धि विच्छेदं कुरु

- (a) द्वा + एव
- (b) द्वे + एव
- (c) द्वौ + एव
- (d) द्वि + एव

Answer: (c)

64. "अन्तःकरणतत्त्वस्य दम्पत्योः स्नेहसंश्रयात्।

आनन्दग्रन्थिरेकोऽयमपत्यमिति पठ्यते॥"

इतीयमुक्तिरस्ति

- (a) मुरलायाः
- (b) तमसायाः
- (c) सीतायाः
- (d) लोपामुद्रायाः

Answer: (b)

65. मनुष्याणां देहस्थः शत्रुः कः ? (नीतिशतकानुसारम्)

- (a) निद्रा
- (b) आलस्यम्
- (c) बुभुक्षा
- (d) पिपासा

Answer: (b)

66. 'विवेकभ्रष्टानां भवति विनिपातः शतमुखः' इतीयं सूक्तिर्विद्यते

- (a) किरातार्जुनीये
- (b) नीतिशतके
- (c) मेघदूते
- (d) कादम्बर्यां शुकनासोपदेशे

Answer: (b)

67. 'शाकपार्थिवः' इति पदे समासोऽस्ति

- (a) मध्यमपदलोपी तत्पुरुषः
- (b) मयूरव्यंसकादितत्पुरुषः
- (c) उपपदतत्पुरुषः
- (d) अलुक्तत्पुरुषः

Answer: (a)

68. वारिशब्दस्य सप्तमी विभक्तेः रूपं नास्ति

- (a) वारिणि
- (b) वारिणोः
- (c) वारिषु
- (d) वारिसु

Answer: (d)

69. सन्धिं करोतु – पितृ + नाम्

- (a) पितृनाम्
- (b) पितृणाम्
- (c) पित्रानाम्
- (d) पितृणाम्

Answer: (d)

70. इयं सूक्तिः कुत्र प्राप्यते ?

'अर्थो हि कन्या परकीय एव'

- (a) उत्तररामचरिते
- (b) नीतिशतके
- (c) शुकनासोपदेशे
- (d) अभिज्ञानशाकुन्तले

Answer: (d)

71. श्रियः प्रदुग्धे विपदो रुणद्धि

यशांसि सूते मलिनं प्रमार्ष्टि।

संस्कारशौचेन परं पुनीते

शुद्धा हि बुद्धिः किल कामधेनुः॥

अस्मिन् श्लोके कर्तृपदं किम् ?

- (a) श्रियः
- (b) यशांसि
- (c) शुद्धा बुद्धिः
- (d) कामधेनुः

Answer: (c)

72. भूतबलिः समस्त पदे यः समासः

- (a) तृतीया तत्पुरुषः
- (b) द्वितीया तत्पुरुषः
- (c) पञ्चमी तत्पुरुषः
- (d) चतुर्थी तत्पुरुषः

Answer: (d)

73. यक्षः रामगिर्याश्रमेषु किं चक्रे ?

- (a) प्रणतिम्
- (b) प्रीतिम्
- (c) वसतिम्
- (d) प्रतीतिम्

Answer: (c)

74. ब्रह्मणा आत्माधीनं एकान्तगुणं योऽस्ति अपण्डितानाम्

- (a) मौनावलम्बनम्
- (b) वाचालागुणम्
- (c) परिभ्रमणम्
- (d) दुर्व्यसनम्

Answer: (a)

75. शुक्रनासो यमुपदिष्टवान्, स उपदेशानन्तरं कुत्र जगाम ?

- (a) मातुरन्तिकम्
- (b) पितुरन्तिकम्
- (c) स्वभवनम्
- (d) स्वोपवनम्

Answer: (c)

76. अधोलिखिता सूक्तिः कुत्र विद्यते ?

‘हितं मनोहारि च दुर्लभं वचः।’

- (a) मेघदूते
- (b) शुक्रनासोपदेशे
- (c) उत्तररामचरिते
- (d) किरातार्जुनीये

Answer: (d)

77. ‘कुलटा’ इत्यत्र केन नियमेन सन्धिर्जातः ?

- (a) अकः सवर्णे दीर्घः
- (b) आद् गुणः
- (c) शकन्ध्वादिषु पररुपं वाच्यम्
- (d) एङः पदान्तादति

Answer: (c)

78. दुर्योधनः दण्डेन कं निहन्ति ?

- (a) उपद्रवम्
- (b) अर्थबाधाम्
- (c) धर्मविप्लवम्
- (d) दण्डपारुष्यम्

Answer: (c)

79. ‘अपरिणामोपशमो दारुणो लक्ष्मीमदः’ इतीयं सूक्तिर्विद्यते

- (a) अभिज्ञानशाकुन्तले
- (b) उत्तररामचरिते
- (c) कादम्बर्यां शुक्रनासोपदेशे
- (d) नलचम्पूकाव्ये

Answer: (c)

80. नीतिशतकानुसारं, मूर्खाणाम् आभूषणं किम् ?

- (a) हारः
- (b) वाचालत्वम्
- (c) मौनम्
- (d) करस्थं पुस्तकम्

Answer: (c)

81. क्रियासु युक्तैर्नृप ! चारचक्षुषो न वञ्चनीयाः प्रभवोऽनुजीविभिः श्लोकेऽस्मिन् "चारचक्षुषः" कोऽस्ति ?

- (a) केसरीनन्दनः
- (b) मेघः
- (c) वनेचरः
- (d) युधिष्ठिरः

Answer: (d)

82. 'गम्' इति धातोर्लट्लकारे मध्यमपुरुषस्य द्विवचने रूपं भवति

- (a) गच्छतः
- (b) गच्छथ
- (c) गच्छथः
- (d) गच्छावः

Answer: (c)

83. गुणसन्धेरुदाहरणमस्ति

- (a) अक्षौहिणी
- (b) स्वैरिणी
- (c) प्रौढः
- (d) उपेन्द्रः

Answer: (d)

84. भर्तुर्विप्रकृतापि रोषणतया मा स्म प्रतीपं गमः श्लोकोऽयं कुत्रास्ति ?

- (a) अभिज्ञानशाकुन्तले 4/22
- (b) अभिज्ञानशाकुन्तले 4/18
- (c) अभिज्ञानशाकुन्तले 4/6
- (d) अभिज्ञानशाकुन्तले 4/9

Answer: (b)

85. 'आद्ये वः कुसुमप्रसूतिसमये' इत्यत्र 'वः' इति पदे विभक्तिरस्ति

- (a) प्रथमा
- (b) द्वितीया
- (c) तृतीया
- (d) षष्ठी

Answer: (d)

86. अर्थो हि कन्या परकीय एव – इत्यस्मिन् श्लोके छन्दः

- (a) इन्द्रवज्रा
- (b) उपजाति
- (c) आर्याजाति
- (d) वंशस्थ

Answer: (a)

87. दा धातोः लटि प्रथमपुरुषस्य बहुवचने रूपमस्ति

- (a) ददति
- (b) ददासि
- (c) दत्थः
- (d) दत्थ

Answer: (a)

88. कः 'पयःपूरपूरितान्यकूपारतलानि' मरुकरोति ?

- (a) योगिराजः
- (b) भगवान् कालः
- (c) शिववीरः
- (d) महमूद गजनी

Answer: (b)

89. 'निन्दन्तु निपुणाः' इत्यत्र 'नीतिनिपुणाः' इति पदे समासोऽस्ति

- (a) तत्पुरुषः
- (b) कर्मधारयः
- (c) बहुव्रीहिः
- (d) द्विगुः

Answer: (a)

90. संख्यायाः कृते संस्कृते कः शब्दः प्रयुज्यते ?

- (a) ऊननवति
- (b) नवाशीति
- (c) षण्णवति
- (d) नवनवति

Answer: —

91. 'हरये' इत्यत्र सन्धिप्रयोजकं सूत्रमस्ति

- (a) इको यणचि
- (b) एचोऽयवायावः
- (c) लोपः शाकल्यस्य
- (d) एङः पदान्तादति

Answer: (b)

92. मूलश्लोकस्य उचितं शब्दं (पदं) रिक्तस्थाने प्रपूरयतु – 'रिक्तः सर्वो भवति हि _____ पूर्णता गौरवाय ॥'

- (a) विभुः
- (b) लघुः
- (c) प्रभुः
- (d) शिशुः

Answer: (b)

93. 79 इत्यस्याः संख्यायाः कृते कः शब्दः प्रयुज्यते ?

- (a) नवसप्तति
- (b) नवाशीति
- (c) नवनवति
- (d) एकात्रसप्तति

Answer: (a)

94. यस्मिन् श्लोके वस्तुनिर्देशात्मकं मंगलाचरणमस्ति

- (a) श्रियः कुरुणामधिपस्य पालनीं प्रजासु
- (b) या सृष्टिः स्रष्टुराद्या वहति विधिहुतं
- (c) दिक्कालाद्यनवच्छिन्नानन्तचिन्मात्रमूर्तये
- (d) तस्मिन्नद्रौ कतिचिदबलाविप्रयुक्तः

Answer: (a)

95. अभिज्ञानशाकुन्तलस्य नायकः कीदृशः ?

- (a) धीरललितः
- (b) धीरोदात्तः
- (c) धीरोद्धतः
- (d) धीरप्रशान्तः

Answer: (b)

96. प्रासादात् बालकः पततीति वाक्यं बहुवचने लिख

- (a) प्रासादेन बालकः पतति
- (b) प्रासादात् बालकाः पतन्ति
- (c) प्रासादात् बालकः पतन्ति
- (d) प्रासादेन बालकाः पतन्ति

Answer: (b)

97. धनस्य महतां कस्मिन् वाक्येऽकथयत् ?

- (a) सर्वे गुणाः काञ्चनमाश्रयन्ति
- (b) अर्थो हि कन्या परकीय एव
- (c) विवेकभ्रष्टानां भवति विनिपातः शतमुखः
- (d) न हि गणयति क्षुद्रो जन्तुः परिग्रहफल्गुताम्

Answer: (a)

98. 'पुटपाकप्रतीकाशो रामस्य करुणो रसः' इतीयमुक्तिरस्ति -

- (a) मुरलायाः
- (b) तमसायाः
- (c) गोदावर्याः
- (d) सीतायाः

Answer: (a)

99. 'न खलु धीमतां कश्चिदविषयो नाम'; कस्येयमुक्तिः ?

- (a) शारद्वतस्य
- (b) शार्ङ्गरिवस्य
- (c) प्रियम्वदायाः
- (d) गौतम्याः

Answer: (b)

100. 'पारेगङ्गम्' इत्यत्र समासोऽस्ति

- (a) अव्ययीभावः
- (b) तत्पुरुषः
- (c) बहुव्रीहिः
- (d) द्विगुः

Answer: (a)

101. भू धातोः लट्-मध्यमपुरुष-द्विवचनस्य रूपमस्ति

- (a) भवतम्
- (b) भवेतम्
- (c) अभवतम्
- (d) भवथः

Answer: (d)

102. 'अहो दुरन्ता बलवद्विरोधिता' इतीयमुक्तिरस्ति

- (a) वनेचरस्य
- (b) युधिष्ठिरस्य
- (c) द्रौपद्याः
- (d) भीमसेनस्य

Answer: (a)

103. 'अस्मद्' शब्दस्य 'नौ' इत्येतद् रूपं कुत्र भवति ?

- (a) द्वितीयाविभक्तौ द्विवचने, बहुवचने च
- (b) चतुर्थीविभक्तौ द्विवचने, बहुवचने च
- (c) द्वितीयाचतुर्थीषष्ठीविभक्तिषु द्विवचने
- (d) षष्ठीविभक्तौ बहुवचने

Answer: (c)

104. स्त्रीलिङ्गस्य किं शब्दस्य रूपं नास्ति ?

- (a) कान्
- (b) कया
- (c) कयोः
- (d) कासाम्

Answer: (a)

105. शिवस्य राशीभूत इव अट्टहासः कः ?

- (a) स्वर्गः
- (b) विन्ध्यः
- (c) कैलासः
- (d) मेरुः

Answer: (c)

106. 'आः अतिथिपरिभाविनि' – अस्य कथनस्य कथनकारः

- (a) महर्षि विश्वामित्रः
- (b) महर्षि मारीचः
- (c) महर्षि कण्वः
- (d) महर्षि दुर्वासा

Answer: (d)

107. ब्रू धातोः लटि प्रथमपुरुषस्य रूपं नास्ति

- (a) ब्रवीति
- (b) आह
- (c) आहुः
- (d) आत्थ

Answer: (d)

108. पतिशब्दः प्रथमा विभक्तौ, द्विवचने

- (a) पतिः
- (b) पत्या
- (c) पत्ये
- (d) पती

Answer: (d)

109. अलुक्तपुरुषस्य उदाहरणमस्ति

- (a) परस्मैपदम्
- (b) अलंकृत्य
- (c) सत्कृत्य
- (d) ऊरीकृत्य

Answer: (a)

110. नदी: इति पदे का विभक्ति: ?

- (a) द्वितीया
- (b) तृतीया
- (c) पञ्चमी
- (d) षष्ठी

Answer: (a)

111. 'दुरोदरच्छद्मजितां समीहते नयेन जेतुं जगतीं सुयोधनः' इति श्लोकांशस्य दुरोदरशब्दस्यार्थोऽस्ति

- (a) लम्बोदरः
- (b) द्यूतकारः
- (c) युधिष्ठिरः
- (d) द्यूतम्

Answer: (d)

112. 'सन्तप्तानां त्वमसि शरणम्' – अत्र सन्तप्तानां रक्षकः

- (a) भोलेनाथः
- (b) कुबेरः
- (c) मेघः
- (d) यक्षः

Answer: (c)

113. 'राजराज' इति शब्दस्य कोऽर्थः ?

- (a) इन्द्रः
- (b) कुबेरः
- (c) शिवः
- (d) विष्णुः

Answer: (b)

114. सख्युः पदे विभक्तिः वचनं च

- (a) पञ्चमी, एकवचनम्
- (b) पञ्चमी, द्विवचनम्
- (c) चतुर्थी, एकवचनम्
- (d) चतुर्थी, बहुवचनम्

Answer: (a)

115. पठ्धातोः लोटि प्रथमपुरुषैकवचनस्य रूपमस्ति

- (a) पठेत्
- (b) पठतात्
- (c) अपठत्
- (d) पठति

Answer: (b)

116. 'येषां न विद्या न तपो न दानं मनुष्यरूपेण मृगाश्चरन्ति' ॥ – अस्मिन् श्लोके 'मृगाः' इति पदस्यार्थोऽस्ति

- (a) हरिणाः
- (b) पशवः
- (c) गर्दभाः
- (d) वृषभाः

Answer: (b)

117. संस्कृत व्याकरणे (पाणिनिमनुसृत्य) प्रत्याहाराणां संख्या कियती ?

- (a) 54
- (b) 45
- (c) 43
- (d) 39

Answer: (c)

118. उत्तमजनाः किं न परित्यजन्ति ? (भर्तृहरिमतानुसारम्)

- (a) अध्ययनम्
- (b) धनार्जनम्
- (c) प्रारब्धं कार्यम्
- (d) देवार्चनम्

Answer: (c)

119. किरातार्जुनीयस्य कथावस्तुनः मूलस्रोतः किम् ?

- (a) महाभारतम्
- (b) रामायणम्
- (c) वायुपुराणम्
- (d) अग्निपुराणम्

Answer: (a)

120. 'अतिनिद्रम्' इत्यस्मिन् समासे अति अव्ययं कस्मिन् अर्थे प्रयुक्तमस्ति ?

- (a) विभक्त्यर्थे
- (b) शब्दप्रादुर्भावार्थे
- (c) असम्प्रति-अर्थे
- (d) यौगपद्य-अर्थे

Answer: (c)

121. कोऽस्ति प्रधानो रसः शिवराजविजयस्य ?

- (a) करुणः
- (b) वीरः
- (c) शृङ्गारः
- (d) रौद्रः

Answer: (b)

122. अपादानसंज्ञायाः विधानं न करोति सूत्रम्

- (a) ध्रुवमपायेऽपादानम्
- (b) स्पृहेरीप्सितः
- (c) भुवःप्रभवश्च
- (d) वारणार्थानामीप्सितः

Answer: (b)

123. करणसंज्ञा भवति

- (a) कर्तुरीप्सिततमस्य
- (b) साधकतमस्य
- (c) क्रियया अभिप्रेतस्य
- (d) अधिकरणस्य

Answer: (b)

124. मृतयवनस्य कञ्चुकात् किं प्राप्तम् ?

- (a) पत्रम्
- (b) रत्नम्
- (c) छुरिका
- (d) मानचित्रम्

Answer: (a)

125. 'अन्तर्हिते शशिनि सैव कुमुद्वती मे दृष्टि न नन्दयति संस्मरणीयशोभा'।
इत्यत्र 'अन्तर्हिते शशिनि' इत्यनयोः पदयोः केन सूत्रेण सप्तमीविभक्तिर्भवति ?
- (a) यतश्च निर्धारणम्
 - (b) यस्य च भावेन भावलक्षणम्
 - (c) निमित्तात् कर्मयोगे
 - (d) सप्तमीपञ्चम्यौ कारकमध्ये

Answer: (b)

Answer key

Answer key from the U.P. Secondary Education Services Selection Board's official answer key for this sitting. "—" means the key gave none.

Sanskrit

1	(a)	2	—	3	(c)	4	(a)	5	(c)	6	(a)	7	—	8	(b)
9	(d)	10	(b)	11	(c)	12	(d)	13	(b)	14	(d)	15	(a)	16	(a)
17	(b)	18	(b)	19	(c)	20	(c)	21	(b)	22	(a)	23	(d)	24	(a)
25	(a)	26	(a)	27	(d)	28	(c)	29	(b)	30	(d)	31	(b)	32	(a)
33	(c)	34	(b)	35	(b)	36	(d)	37	(b)	38	(c)	39	(d)	40	(b)
41	(a)	42	(a)	43	(a)	44	(c)	45	(d)	46	(b)	47	(b)	48	(b)
49	(a)	50	(b)	51	(a)	52	(a)	53	(b)	54	(d)	55	(c)	56	(b)
57	(b)	58	(b)	59	(a)	60	(b)	61	(c)	62	(a)	63	(c)	64	(b)
65	(b)	66	(b)	67	(a)	68	(d)	69	(d)	70	(d)	71	(c)	72	(d)
73	(c)	74	(a)	75	(c)	76	(d)	77	(c)	78	(c)	79	(c)	80	(c)
81	(d)	82	(c)	83	(d)	84	(b)	85	(d)	86	(a)	87	(a)	88	(b)
89	(a)	90	—	91	(b)	92	(b)	93	(a)	94	(a)	95	(b)	96	(b)
97	(a)	98	(a)	99	(b)	100	(a)	101	(d)	102	(a)	103	(c)	104	(a)
105	(c)	106	(d)	107	(d)	108	(d)	109	(a)	110	(a)	111	(d)	112	(c)
113	(b)	114	(a)	115	(b)	116	(b)	117	(c)	118	(c)	119	(a)	120	(c)
121	(b)	122	(b)	123	(b)	124	(a)	125	(b)						